

**TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN ASETUS PATENTTI- JA REKISTERI-
HALLITUKSEN MAKSULLISISTA SUORITTEISTA VUOSINA 2024 JA 2025****1 Johdanto ja nykytila**

Patentti- ja rekisterihallituksen perimistä maksuista säädetään Patentti- ja rekisterihallituksen suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (1032/1992) ja sen nojalla annetussa työ- ja elinkeinoministeriön asetuksessa Patentti- ja rekisterihallituksen maksullisista suoritteista (1057/2021), jäljempänä *maksuasetus*. Maksuasetus annetaan kerrallaan kahden vuoden määräajaksi ja nykyinen asetus on voimassa 31.12.2023 saakka. Maksuasetuksen liitteenä olevassa maksutaulukossa säädetään tarkemmin Patentti- ja rekisterihallituksen suoritteista perittävistä maksuista. Voimassa olevaa maksuasetusta ei ole muutettu sen antamisen jälkeen.

Patentti- ja rekisterihallituksen suoritteet hinnoitellaan suoriteryhmäkohtaisesti kustannusvastaaviksi. Patentti- ja rekisterihallituksen suoritteista perittävistä maksuista annetun lain 2 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan suoriteryhmällä tarkoitetaan kunkin Patentti- ja rekisterihallituksen ylläpitämän rekisterin julkisoikeudellisten suoritteiden muodostamaa kokonaisuutta. Suoriteryhmäkohtaisella kustannusvastaavuudella tarkoitetaan, että Patentti- ja rekisterihallituksen suoriteryhmiin kuuluvista suoritteista (rekisteröimisestä, voimassapitamisestä sekä rekisterien käytöstä) perittävien maksujen kokonaismäärän tulisi vastata kyseisen suoriteryhmän ylläpitämisestä valtiolle aiheutuvien kokonaiskustannusten määrää.

Patentti-, eurooppapatentti-, lisäsuojatodistus- ja hyödyllisyysmalliasiat sekä integroidun piirin piirimalliasiat

Patentti- ja rekisterihallitus käsittelee kansallista patenttia ja hyödyllisyysmallia koskevat asiat. Lisäksi Patentti- ja rekisterihallitus toimii patenttiyhteistyösopimuksen (SopS 58/1980, Patent Cooperation Treaty, PCT), tarkoittamana kansainvälisenä uutuustutki-

musviranomaisena ja patentoitavuuden esitutkimusviranomaisena. Järjestelmää hallinnoi Genevessä sijaitseva Maailman henkisen omaisuuden järjestö WIPO. Maksuasetuksessa on tarpeen säätää eräistä PCT-maksuista. Lisäksi Suomi on liittynyt eurooppapatenttien myöntämisestä tehtyyn yleissopimuksen (Sops 8/1996, European Patent Convention, EPC), jäljempänä *Euroopan patenttisopimus*. Eurooppapatenttihakemuksen käsittelee ja eurooppapatentin myöntää Euroopan patenttivirasto (European Patent Office, EPO). Maksuasetuksessa on tarpeen säätää eräistä eurooppapatentteja koskevista maksuista. Patentti- ja rekisterihallitus käsittelee myös lisäsuojatodistusta ja integroidun piirin piirimallia koskevat asiat, joita koskevista maksuista säädetään maksuasetuksessa.

Patentti- ja rekisterihallituksen patenttiasioissa hakemusten käsittelystä ja rekisterien ylläpidosta aiheutuvat kustannukset katetaan käsittelymaksuilla ja vuosimaksuilla. Suomessa on voimassa vuonna 2022 noin 6 450 Patentti- ja rekisterihallituksen myöntämää ja noin 50 000 Euroopan patenttiviraston myöntämää patenttia. Kansallisia patenttihakemuksia tehdään vuosittain noin 1 400 – 1 600 ja kansainvälisiä PCT-tutkimuspyyntöjä noin 300 kappaletta. Lisäsuojatodistuksia koskevia hakemuksia tehdään vuosittain noin 50-60 kappaletta. Käsittelymaksuilla katetaan noin neljännes patenttiasioden kokonaiskustannuksista ja vuosimaksuilla katetaan kolme neljännestä.

Patenttiasioden tulot olivat 17 501 479 euroa vuonna 2022, kokonaiskustannukset 18 825 618 euroa ja kustannusvastaavuus 93,0 %. Vuonna 2023 kustannusvastaavuuden arvioidaan olevan 83 %.

Hyödyllisyysmallihakemusten käsittelystä ja rekisterin ylläpidosta aiheutuvat kustannukset katetaan käsittelymaksuilla ja uudistamismaksuilla. Hyödyllisyysmalliasioden tulot olivat 167 138 euroa vuonna 2022, kokonaiskustannukset 414 317 euroa ja kustannusvastaavuus 40,3 %. Vuonna 2022 tehtiin 235 hyödyllisyysmallihakemusta. Vuonna 2023 kustannusvastaavuuden arvioidaan olevan 44,4 %.

Teollisoikeusasiamesiat

Patentti- ja rekisterihallituksen yhteydessä toimii teollisoikeusasiamesialautakunta, jonka toiminta rahoitetaan pääasiassa veroluonteisella asiamiehiltä perittävällä vuosimaksulla, josta säädetään auktorisoiduista teollisoikeusasiamesiehistä annetussa laissa (22/2014). Valtion talousarviossa Patentti- ja rekisterihallitukselle osoitettiin vuosimaksutuloja 80 000 euroa. Teollisoikeusasiamesialautakunta järjestää asiamieskokeita, joista peritään maksuasetuksen mukaisia tutkintomaksuja. Sen lisäksi lautakunta perii eräitä

rekisterinpitoon kuuluvia maksuja, joista säädetään maksuasetuksella. Vuonna 2022 teollisoikeusasiamieslautakunnan toiminnan tuotot olivat 12 200 euroa ja kokonaiskustannukset 108 619 euroa. Lautakunnan toiminnan kustannusvastaavuus vuonna 2022 oli 11,2 %. Jos toimintaan osoitettu valtion budjettirahoitus (80 000 euroa) huomioidaan, kustannusvastaavuus oli 85 %. Kustannusvastaavuuden ennakoidaan olevan vuonna 63,7 % kun budjettirahoitus huomioidaan.

Tavaramerkki- ja mallioikeusasiat

Patentti- ja rekisterihallitus käsittelee tavaramerkkiä, yhteisö- ja tarkastusmerkkiä ja mallioikeutta koskevat asiat. Hakemusten käsittelystä ja rekisterin ylläpidosta aiheutuvia kustannuksia katetaan käsittely- ja uudistusmaksuilla. Kansallisia ja kansainvälisiä tavaramerkkejä on voimassa vuoden 2022 lopussa 91 154 kappaletta. Kansallisia tavaramerkkihakemuksia tehdään vuosittain noin 2 700 - 3 500 kappaletta ja kansallisia mallioikeushakemuksia noin 100 kappaletta. Kansainvälisiä tavaramerkkihakemuksia kohdennettiin Suomeen noin 970 kappaletta vuonna 2022.

Tavaramerkkiasioiden tuotot olivat 3 937 288 euroa vuonna 2022 kokonaiskustannukset 3 598 703 euroa ja kustannusvastaavuus 109,4 %. Vastaavasti mallioikeusasioiden tuotot olivat 205 113 euroa vuonna 2022, kokonaiskustannukset 120 809 euroa ja kustannusvastaavuus 169,8 %.

Vuonna 2023 tavaramerkkiasioiden kustannusvastaavuuden arvioidaan olevan 99,2 % ja mallioikeuden kustannusvastaavuuden 112,6 %.

Kaupparekisteriasiat

Patentti- ja rekisterihallitus ylläpitää kaupparekisteriä ja käsittelee tilinpäätösasiat. Kaupparekisterissä oli vuoden 2022 lopussa noin 667 000 yritystä ja yhteisöä, joista osakeyhtiöitä 275 000, yksityisiä elinkeinonharjoittajia 248 000, asunto-osakeyhtiöitä 92 000. Kaupparekisteri-ilmoituksia käsiteltiin vuonna 2022 noin 331 000 kappaletta ja tilinpäätösilmoituksia vuonna 2022 noin 265 000 kappaletta. Lisäksi Patentti- ja rekisterihallitus käsittelee yritys kiinnitysasiat ja yritys- ja yhteisötunnusrekisteriä koskevat asiat. Ilmoitusten ja hakemusten käsittelystä ja rekisterin ylläpidosta aiheutuvia kustannuksia katetaan ilmoitusten käsittelymaksuilla. Kaupparekisterin tuotot olivat

25 922 356 euroa vuonna 2022, kokonaiskustannukset 26 779 195 euroa ja kustannusvastaavuus 96,8 %. Vuonna 2023 kaupparekisterin tuottojen arvioidaan olevan 25 275 000 euroa ja kokonaiskustannusten 26 129 729 euroa, jolloin kustannusvastaavuus olisi 96,7 %.

Yrityskiinnitysasiat

Yrityskiinnitysasioiden kustannusvastaavuus on jo useampana vuonna ollut selvästi ylijäämäinen, vuonna 2022 rekisterin toteutunut kustannusvastaavuus oli 108 000 (26 %) ylijäämäinen. Yrityskiinnitysasioiden kustannusvastaavuuden arvioidaan olevan noin 39 000 euroa eli 8 % ylijäämäinen vuonna 2023.

Säätiörekisteriasiat

Patentti- ja rekisterihallitus käsittelee säätiörekisteriasiat sekä suorittaa säätiöiden valvontaa. Säätiörekisterin kokonaiskustannuksista noin puolet katetaan veroluonteisella säätiön valvontamaksulla, josta säädetään säätiön valvontamaksusta annetussa laissa (1048/2013). Sen lisäksi säätiörekisterin pidosta peritään suoriteperusteisia käsittelymaksuja, joilla säätiörekisterin toiminta katetaan muilta osin. Säätiörekisterin kokonaiskustannukset olivat vuonna 2022 1 143 521 euroa ja maksuasetuksen mukaiset tulot 389 098 euroa. Valtion talousarviossa 2023 Patentti- ja rekisterihallitukselle osoitettiin säätiövalvontaan yhteensä 650 000 euron rahoitus ja lisäksi virastolle osoitettiin 230 000 euron rahoitus säätiövalvonnan tehostamiseen. Budjettirahoituksen jälkeen kustannusvastaavuus oli 111 % ja ilman rahoitusta 34 %. Vuonna 2023 arvioidaan päästävän noin 31 %:n kustannusvastaavuuteen. Kun määrärahat huomioidaan, kustannusvastaavuudeksi arvioidaan 103%.

Yhdistysrekisteriasiat

Patentti- ja rekisterihallitus pitää yhdistysrekisteriä ja käsittelee yhdistysten rekisteröintiä koskevat asiat. Yhdistysrekisterin suoritteet hinnoitellaan alle omakustannusarvoon yhteiskunnallisin perustein. Erotus katetaan valtion talousarviosta Patentti- ja rekisterihallitukselle osoitettavalla määrärahalla. Vuosien 2022 ja 2023 määrärahasta osoitettiin 3 398 000 euroa kattamaan yhdistysasioiden alijäämää. Rekisteröityjä yhdistyksiä on vuoden 2022 lopussa 108 032 ja uskonnollisia yhdyskuntia 497. Yhdistysrekisteriin teh-

dään vuosittain noin 30 000 ilmoitusta, joista perustamisilmoituksia noin 2 000. Yhdistysrekisterin maksutulot olivat 1 253 067 euroa vuonna 2022, kokonaiskustannukset 4 354 298 euroa ja kustannusvastaavuus 29 %. Budjettirahoitus huomioituna kustannusvastaavuus oli 107 %.

Vuonna 2023 arvioidaan päästävän noin 29 %:n kustannusvastaavuuteen. Kun määrärahat huomioidaan, kustannusvastaavuudeksi arvioidaan olevan 100 %.

Tilintarkastajia koskevat asiat

Tilintarkastusvalvontaa rahoitetaan pääasiassa veroluonteisilla tilintarkastajilta ja tilintarkastusyhteisöiltä perittävillä veroluonteisilla maksuilla, joista säädetään tilintarkastajan vuosimaksusta ja laadunvalvonnan maksuista annetussa laissa (1512/2025). Valtion talousarviossa Patentti ja rekisterihallitukselle osoitettiin määrärahaa vuosille 2022 ja 2023 2 260 000 euroa. Tilintarkastajia koskevien asioiden maksuasetuksessa säädetyt tuotot olivat vuonna 2022 yhteensä 249 311 euroa ja niiden ennustetaan olevan vastaavalla tasolla vuonna 2023. Kokonaiskustannukset olivat yhteensä 2 724 287 euroa vuonna 2022 ja kustannusvastaavuus 9 %. Vuoden 2023 ennuste kokonaiskustannusten osalta on hieman yli 3 miljoonaa euroa ja kustannusvastaavuuden osalta 8 %. Kun toimintaa osoitettu valtion budjettirahoitus huomioidaan, kustannusvastaavuus oli vuoden 2022 osalta 92 %. Vuoden 2023 kustannusvastaavuus arvioidaan olevan 83 %, kun budjettirahoitus huomioidaan.

2 Asetusehdotuksen perustelut

Keskeiset ehdotukset

Uusi työ- ja elinkeinoministeriön asetus Patentti- ja rekisterihallituksen maksullisista suoritteista ehdotetaan annettavaksi ajalle 1.1.2024–31.12.2025.

Asetusehdotuksen merkittävimmät muutokset voimassa olevaan maksuasetukseen ovat Patentti- ja rekisterihallituksen julkisoikeudellisten suoritteiden maksujen korotukset, joilla pyritään viraston suoriteryhmäkohtaiseen kustannusvastaavuuteen sekä kaupparekisteri ja yhdistysrekisteriasioden maksujen yhdenmukaistaminen sähköisen asioinnin ja paperiasioinnin osalta.

Ehdotetut maksukorotukset johtuvat merkittävästä kustannusten kasvusta niin Patentti- ja rekisterihallituksen henkilöstömenoissa kuin palveluntuottajien hinnoissa. Korotukset ovat välttämättömiä kustannusvastaavuuden varmistamiseksi ja viraston toiminnan rahoituksen turvaamiseksi. Patentti- ja rekisterihallitus on nettobudjetoitu viraston, joka toiminnan rahoitus perustuu 95 prosenttisesti suoritteista perittäviin maksuihin.

Kaupparekisteriasioden maksuihin ehdotetaan keskimäärin 15 prosentin korotusta, patenttiasioden suurimpiin maksulajeihin keskimäärin 7 prosentin korotusta, hyödyllisyysmallin rekisteröintimaksuihin 10 prosentin korotusta ja tavaramerkkiasioden suurimpiin maksulajeihin 5 prosentin korotusta. Maksujen korotukset kohdistuisivat Patentti- ja rekisterihallituksen toiminnan kustannusvastaavuuden kannalta merkittävimpiin suoritteisiin. Lisäksi muutamia maksuja ehdotetaan korotettavaksi huomioiden suoritteiden tuottamiseen tarvittava merkittävä työmäärä.

Asetusehdotuksen liitteenä olevan maksutaulukon rakennetta kaupparekisteriasioden kohdan 10 osalta ehdotetaan yksinkertaistettavaksi ja muutettavaksi niin, että jaottelusta ilmoitusten käsittelymaksuista sähköistä järjestelmää käyttäen ja muuta kuin sähköistä järjestelmää käyttäen tehtyihin ilmoituksiin luovuttaisiin. Jaottelua ehdotetaan kuitenkin jatkettavaksi teollisoikeudellisten asioiden osalta (kohdat 1-9).

Kaupparekisteriasioissa voimassa olevan maksutaulukon on todettu olevan liian pitkä ja vaikeasti tulkittava niin kaupparekisterin asiakkaille, asiakasneuvojille ja erityisesti ilmoitusten käsittelijöille, jotka vastaavat ilmoitusmaksun oikeellisuudesta. Asiakkaat maksavat neuvonnasta ja ohjeistuksesta huolimatta merkittävän määrän käsittelymaksuja virheellisesti. Virheelliset käsittelymaksut hidastavat ilmoitusten käsittelyä. Virheellisen suuruisista ilmoitusmaksuista viraston lähettää lisämaksupyynnöt asiakkaille erikseen tulostettavilla ja postitettavilla korjauskehotuksella. Kun pyydetty lisämaksu on maksettu, maksu tulee kohdentaa kirjanpidollisesti ilmoitukselle ja varmistaa sen tuloutus. Toisaalta liikamaksut on palautettava asiakkaille, jota edeltää useimmiten tilinumeron pyytäminen asiakkaalta, maksunpalautusperusteiden kokoaminen ja maksunpalautustositteen muodostaminen, tarkastaminen ja hyväksyminen. Molempiin tapauksiin liittyy huomattavan paljon manuaalisia selvittely- ym. tehtäviä, jotka kasvattavat ilmoitusten ja niiden maksujen käsittelyn kustannuksia. Lisäksi yhdenmukaistamisella parannettaisiin kaupparekisterin tulokertymän luotettavaa ennustamista. Jatkossa maksut olisivat samat asiointitavasta riippumatta lukuun ottamatta tilinpäätösten ilmoittamista.

Teollisoikeudellisten asioiden käsittelyprosessit eroavat kaupparekisteriasioden käsittelyprosesseista ja paperikäsittelystä aiheutuu selvästi enemmän kustannuksia. Tosiasiallinen kustannusero on suurempi teollisoikeudellisten ja kaupparekisteriasioden välillä. Lisäksi kansainvälisestä kilpailutilanteesta johtuen teollisoikeudellisten asioiden maksujen tulee olla kilpailukykyiset asiakkaiden käyttämiin muiden teollisoikeusvirastojen maksuihin nähden. Näissä virastoissa on yleisesti käytössä erilliset maksut sähköisille ja paperiasioinnille.

Kaupparekisteriasioinnin siirtymistä sähköiseen asiointiin on aikaisempina vuosina tuettu ilmoitusmaksujen eroilla. Tällä hetkellä arvioidaan, että maksujen erolla ei ole pääsääntöisesti enää sellaista ohjaavaa vaikutusta, joka entisestään nostaisi sähköisen asioinnin osuutta. Kaikissa ilmoitustyypeissä, joissa sähköinen asiointi on mahdollista prosenttiosuudet vaihtelevat 77-98 prosentin välillä. Sähköisen asioinnin hyödyt ovat merkittäviä niin asiakkaille kuin virastolle. Tästä syystä uuden kaupparekisterilain säätämisen yhteydessä muutetussa yritys- ja yhteistietolaissa säädetään sähköisen asioinnin velvoittavuudesta 1.1.2026 alkaen. Velvoittavuus ei koske yksityisiä elinkeinonharjoittajia, säätiöitä tai yhdistyksiä. Velvollisuudella sähköiseen asiointiin pyritään ennen kaikkea parantamaan yritysturvallisuutta ja sujuvoittamaan rekisteröintiä. Vaikka sähköinen kaupparekisteriasiointi on lisääntynyt voimakkaasti myös vapaaehtoisena, on sähköisen asioinnin velvoittavuus edellytys sille, että paperiprosessista voitaisiin pääosin luopua. Asiointi muuta kuin sähköistä järjestelmää käyttäen on mahdollista, jos sille on olemassa erityisiä syitä. Tällaisen erityisen syyn olemassaolo harkitaan tapauskohtaisesti.

Asetusehdotukseen sisältyy tilinpäätöksen toimittamiseen liittyviä maksumuutoksia. Nykyisin tilinpäätöksen toimittaminen on maksutonta, jos tilinpäätös ilmoitetaan kahdeksan kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Jos tilinpäätös ilmoitetaan yli kahdeksan kuukautta tilikauden päättymisestä, ilmoitus on maksullinen (85 euroa). Maksullisuudella katetaan kuluja, jotka kohdistuvat Patentti- ja rekisterihallituksessa tehtäviin toimiin, jotka johtuvat tilinpäätöksen ilmoittamatta jättämisestä lainsäädännössä säädetyllä tavalla.

Uuden kaupparekisterilain (564/2023) 25 §:ssä säädetään uudesta hallinnollisesta seuraamuksesta eli tilinpäätöksen myöhästymismaksusta, jonka Patentti- ja rekisterihallitus määrää osakeyhtiölle, osuuskunnalle, eurooppayhtiölle tai eurooppaosuuskunnalle, joka ei ole ilmoittanut tilinpäätöstä kahdeksan kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Säädestä sovelletaan 1.1.2025 alkaen siten, että se koskee tilikausia, jotka päättyvät

1.12.2024 tai sen jälkeen. Asetusehdotuksen liitteen maksutaulukkoa ehdotetaan täsmennettäväksi niin, että maksu koskee ennen 1.12.2024 päättyviä tilikausia ja maksua ehdotetaan korotettavaksi 100 euroon.

Asetuksen 3 §:n 4 kohdan suoritetta ehdotetaan muutettavaksi niin, että maksutonta olisi kahdeksan kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä tehty ilmoitus, jos se on tehty sähköistä asiointipalvelua käyttäen. Vastaavasti asetusehdotuksen liitteen kohtaan 10 ehdotetaan lisättäväksi uusi maksu *tilinpäätöksen ilmoittaminen muuta kuin sähköistä asiointipalvelua käyttäen* ja sen määräksi ehdotetaan 100 euroa. Muutosehdotuksen tavoitteena on ohjata tilinpäätösten toimittaminen pääsääntöisesti Yritystietojärjestelmän sähköisessä asiointipalvelussa tapahtuvaksi. Paperilla toimitettujen tilinpäätösten rekisteröinti vaatii merkittävästi enemmän manuaalista työtä Patentti- ja rekisterihallituksessa. Muutosehdotusta on perusteltu tarkemmin asetusehdotuksen 3 pykälän säännöskohtaisissa perusteluissa. Maksu perittäisiin ainoastaan suoraan Patentti- ja rekisterihallitukselle paperilla toimitetuista tilinpäätöksistä.

Uuden kaupparekisterilain 24 §:n säännös kaupparekisteri-ilmoituksen laiminlyöntimaksusta tulee voimaan 1.1.2025. Kaupparekisteri-ilmoituksen sekä yllä mainittu tilinpäätöksen myöhästymismaksu ovat hallinnollisia seuraamuksia, joihin sovelletaan sakon täytäntöönpanosta annettua lakia (672/2002) ja ne määrätään maksettavaksi valtiolle. Maksujen määrästä säädetään kaupparekisterilaissa eivätkä ne lisää Patentti- ja rekisterihallituksen maksutuloa, vaikka niiden käsittelystä aiheutuu kuluja vaikuttaen näin kaupparekisteriasioiden kustannusvastaavuuteen.

Uuden kaupparekisterilain 23 §:ssä säädetään velvollisuudesta rekisteritietojen ajantasaisuudesta ilmoittamisesta. Hallituksen esityksen (HE 244/2022) mukaan ilmoitus olisi maksuton. Jos rekisteritiedot eivät olisi ajantasaisia vaan vaatisivat muutoksia, niistä perittäisiin maksuasetuksen mukaiset maksut. Koska velvoite tulee voimaan vasta valmisteilla olevan maksuasetuksen voimassaolon päätyttyä, lakimuutos ei vaikuta asetusehdotuksen sisältöön.

Asetusehdotuksen liitteessä olevaan maksutaulukkoon ehdotetaan lisättäväksi uusi maksu *yhtiön kotipaikan siirto, sulautuminen tai jakautuminen Suomesta EU-alueelle*. Uusi maksu liittyy 31.1.2023 voimaan tulleeseen lakiin osakeyhtiölain muuttamisesta, jolla on pantu täytäntöön Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/2121, direktiivin (EU) 2017/1132 muuttamisesta rajat ylittävien yhtiömuodon

muutosten, sulautumisten ja jakautumisten osalta. Laissa säädetään Patentti- ja rekisterihallitukselle uusista valvontatehtävistä, joita kuvataan tarkemmin säädöskohtaisten perusteluiden kohdassa asetuksen liite 10 kaupparekisteriasiat sivulla 15.

Lisäksi maksutaulukkoa esitetään täydennettäväksi niin, että kotipaikan siirrosta tehtävät ilmoitus ja kuulutuksen hakemusmaksut olisivat vastaavat kuin sulautumisesta ja jakautumisesta tehtävät ilmoitus- ja hakemusmaksut.

Asetusehdotuksen liitteessä olevan maksutaulukon kohtaan 14 yhdistysrekisteriasiat ehdotetaan maksujen yhdenmukaistamista asiointitavasta riippumatta vastaavalla tavalla kuin kaupparekisteriasioissa. Lisäksi ehdotetaan maksujen maltillisia korotuksia suhteessa nykyisiin sähköistä järjestelmää käyttäen tehtäviin ilmoituksiin. Paperisten ilmoitusten maksut suurelta osin alenevat. Uskonnollisen yhdiskunnan, paikallisyhteisön tai seurakunnan perustamisen maksua sekä eurooppalaisen alueellisen yhteistyön yhtymän perustamisilmoitusmaksua ehdotetaan korotettavaksi. Perusteena on kyseisiin ilmoituksiin liittyvä suuri manuaalinen työ. Patentti- ja rekisterihallituksen maksullista suoritteista annetun lain mukaan yhdistyksen rekisteröimistä koskevassa asiassa maksu on määrättävä omakustannusarvoa alempana, jos se on tarpeen yhdistymisvapauden turvaamiseksi.

Asetusehdotuksen liitteessä olevan maksutaulukon kohtaan 15 Tilintarkastajia koskevat asiat ehdotetaan tehtäväksi lisäyksiä. Valmisteilla olevaan yritysten kestävyysraportointia koskevaan lainsäädäntöön liittyen Patentti- ja rekisterihallitus organisoii tilintarkastajatutkintojen rinnalle erikoistumistutkinnon kestävyysraportointitarkastajan (KRT) kelpoisuutta hakeville. Lisäksi maksutaulukon tehtäisiin myös muita lakimuutoksen vaatimia muutoksia. Hallituksen esitys tilintarkastuslain muutokseksi on tarkoitus antaa syysistuntokaudella 2023.

Lisäksi asetuksen liitteenä olevaan maksutaulukon esitetään muutamia nimikemuutoksia sekä maksujen järjestyksen muutoksia.

Säännöskohtaiset perustelut

Asetusehdotus

1 §. Maksulliset julkisoikeudelliset suoritteet. Patentti- ja rekisterihallituksen suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa tarkoitettuihin suoriteryhmiin kuuluvista suoritteista, kuten rekisteröimisestä, rekisteröintien voimassapitamisestä sekä rekisterien käytöstä perittävien maksujen suuruus määrätään suoriteryhmäkohtaisen kustannusvastavuuden perusteella. Ehdotetun 1 §:n 2 momentti sisältäisi voimassa olevaa asetusta vastaavan luettelon Patentti- ja rekisterihallituksen suoriteryhmistä. Suoriteryhmiä ovat Patentti- ja rekisterihallituksen kunkin rekisterin muodostamat kokonaisuudet. Rekistereistä säädetään niitä koskevissa erityislaeissa, kuten patenttilaissa (550/1967), kaupparekisterilaissa (564/2023) ja säätiölaissa (487/2015).

2 §. Alle omakustannusarvon hinnoitellut julkisoikeudelliset suoritteet. Patentti- ja rekisterihallituksen suoritteista perittävistä maksuista annetun lain 3 §:n 4 momentti sisältää säännökset niistä tilanteista, joissa julkisoikeudellisesta suoritteesta perittävä maksu voidaan tai se tulee määrätä alle omakustannusarvoon. Yhdistyksen rekisteröimistä koskevassa asiassa maksu on määrättävä omakustannusarvoa alempana, jos se on tarpeen yhdistymisvapauden turvaamiseksi. Lisäksi maksu voidaan määrätä alle omakustannusarvon teollisuuspoliittisista tai oikeudenhoitoon, uuden suoritteen käyttöönottoon tai rekisteritietojen ajan tasalla pitoon liittyvistä taikka kansainvälisistä sopimuksista tai käytännöstä johtuvista syistä taikka silloin, kun käsitellään säätiöolaista, yhdistyslaista (503/1989) tai uskonnonvapauslaista (453/2003) johtuvia asioita. Nykyisin yhdistysrekisterin ja uskonnollisten yhdyskuntien rekisterin suoritteet hinnoitellaan alle omakustannusarvoon ja erotus katetaan budjettivaroin. Ehdotuksen mukaan nämä suoritteet hinnoiteltaisiin jatkossakin nykytilaa vastaavasti alle omakustannusarvon. Pykälä vastaisi voimassa olevaa asetusta.

3 §. Maksuttomat suoritteet. Valtion maksuperustelain (150/1992) 6 §:n mukaan julkisoikeudellisesta suoritteesta valtiolle perittävän maksun suuruuden tulee vastata suoritteen tuottamisesta valtiolle aiheutuvien kokonaiskustannusten määrää (omakustannusarvo). Maksu voidaan määrätä perittäväksi yleisesti suoritteen omakustannusarvoa alempana tai jättää kokonaan perimättä, jos siihen terveyden- ja sairaanhoitoon, muihin sosiaalisiin tarkoituksiin, oikeudenhoitoon, ympäristönsuojeluun, koulutustoimintaan tai yleiseen kulttuuritoimintaan liittyvistä tai näihin verrattavista syistä on perusteltua syytä. Erityisestä syystä maksu voidaan määrätä tietyltä ryhmältä perittäväksi suoritteen omakustannusarvoa alempana tai jättää kokonaan perimättä. Edelleen Patentti- ja rekisterihallituksen suoritteista perittävistä maksuista annetun lain 3 §:n 4 momentin mukaan

teollisuuspoliittisista tai oikeudenhoitoon, uuden suoritteiden käyttöönottoon tai rekisteritietojen ajan tasalla pitoon liittyvistä taikka kansainvälisistä sopimuksista tai käytännöstä johtuvista syistä taikka silloin, kun käsitellään säätiöolaista, yhdistyslaista tai uskonnonvapauslaista johtuvia asioita, maksu voidaan määrätä perittäväksi yleisesti suoritteiden omakustannusarvoa alempana tai jättää se kokonaan perimättä. Lain 5 §:n mukaan työ- ja elinkeinoministeriö päättää noudattaen, mitkä Patentti- ja rekisterihallituksen ja tämän lain 1 §:ssä tarkoitetut muun viranomaisen suoritteet tai suoriteryhmittä maksu määrätään omakustannusarvon, mistä suoriteryhmäkohtaisen kustannusvastaavuuden perusteella ja mistä liiketaloudellisin perustein.

Asetuksen 3 § sisältäisi luettelon maksuttomista suoritteista.

Pykälän 4 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi. Maksuttomuuden edellytyksenä olisi tilinpäätöksen ilmoittaminen sähköisessä asiointipalvelussa. Pykälän 4 kohdassa säädetty maksuton suorite olisi tällöin *kahdeksan kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä sähköisessä asiointipalvelussa tehty ilmoitus tilinpäätöstietojen rekisteröimiseksi*. Vastaavasti asetuksen liitteenä olevan maksutaulukon 10 kohtaan kaupparekisteriasiat ehdotetaan lisättäväksi uusi maksu tilinpäätöksen ilmoittamiselle muuta kuin sähköistä asiointipalvelua käyttäen.

Kaupparekisteriin rekisteröidään vuosittain yli 200 000 tilinpäätösilmoitusta, joista suurin osa rekisteröidään Verohallinnon välittämänä. Lisäksi tilinpäätös on mahdollista ilmoittaa suoraan Patentti- ja rekisterihallitukselle YTJ:n sähköisessä asiointipalvelussa tai paperilomakkeella. Paperilla PRH:lle toimitetaan kuukausittain 600-700 tilinpäätöstä, joka vastaa noin 37-40 % virastolle suoraan toimitetuista tilinpäätöksistä.

Paperilla toimitettujen tilinpäätösten käsittely edellyttää huomattavasti enemmän manuaalista työtä kuin YTJ:n sähköisessä asiointipalvelussa ilmoitetut tilinpäätökset. Paperiset tilinpäätökset tulee skannata ja kirjata manuaalisesti. Käsittelyssä on tarkistettava, että ilmoitus täyttää rekisteröinnin edellytykset, ilmoituslomake on asianmukaisesti täytetty, ilmoituksella on oikea allekirjoittaja ja liitteenä oleva asiakirja sisältää vähintään ne osat, jotka tilinpäätöksen tulee lain mukaan aina sisältää.

Kun tilinpäätös tehdään YTJ sähköisessä asiointipalvelussa, ilmoituksen käsittely ei vaadi manuaalista työtä. Järjestelmä tekee tarvittavat tarkistukset, ohjaa ilmoittajaa ja

rekisteröi ilmoituksen. Asiakaspalautteen perusteella tilinpäätösasiakirjojen sähköinen ilmoittaminen on sujuvaa.

Muutoksella pyrittäisiin ohjaamaan tilinpäätösten ilmoittamista sähköiseen asiointipalveluun, johtuen paperisten tilinpäätösten käsittelyn aiheuttamaan huomattavasta työmäärästä verrattuna sähköistä järjestelmää käyttäen tapahtuvaan ilmoittamiseen.

Muilta osin pykälässä maksuttomiksi säädetty suoritteet vastaisivat voimassa olevaa asetusta. Luettelon numerointi muuttuisi edellä ehdotetun uuden suoritteiden lisäämisen vuoksi.

4 §. Liiketaloudelliset suoritteet. Patentti- ja rekisterihallituksen suoritteista perittävistä maksuista annetun lain 4 §:n mukaan Patentti- ja rekisterihallituksen muiden kuin 3 §:ssä tarkoitettujen suoritteiden hinnoista päätetään liiketaloudellisin perustein. Valtion talousarviossa voidaan osoittaa määräraha liiketaloudellisin perustein hinnoiteltujen suoritteiden hintojen alentamiseksi. Tätä vastaavasti asetuksen 4 §:ssä säädettäisiin niistä suoritteista, jotka Patentti- ja rekisterihallitus hinnoittelee liiketaloudellisin perustein. Tällaisia suoritteita olisivat selvitykset ja tutkimukset, koulutus- ja konsultointipalvelut, julkaisut, jäljenteet, rekisteri- ja tietokantapalvelut, Patentti- ja rekisterihallituksen hallinnassa olevien laitteiden ja tilojen käyttö sekä muut tilaukseen tai toimeksianto- perustuvat palvelut ja suoritteet. Pykälä vastaisi voimassa olevaa asetusta. Patentti- ja rekisterihallituksen liiketaloudellisten suoritteiden kokonaiskertymä oli vuonna 2022 yhteensä 4 371 097 euroa, josta suurin osa, 3 829 946 euroa, kaupparekisterin tietopalvelutuloja.

5 §. Julkisoikeudellisten suoritteiden hinnoittelu. Julkisoikeudellisten suoritteiden hinnoitteluperusteista säädetään Patentti- ja rekisterihallituksen suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa ja ehdotetussa maksuasetuksessa. Yksittäisistä suoritteista perittävät maksut sisältyvät asetuksen liitteenä olevaan maksutaulukkoon. Asetuksen 5 § sisältäisi selvyden vuoksi voimassa olevaa asetusta vastaavalla tavalla säännöksen siitä, että 1 ja 2 §:ssä tarkoitettujen maksut sisältyvät asetuksen liitteenä olevaan taulukkoon. Julkisoikeudellisten suoritteiden kokonaiskertymä oli vuonna 2022 yhteensä 45 022 168 euroa, josta patenttiasioiden osuus oli 17 354 022 euroa ja kaupparekisteriasioiden osuus 22 092 321 euroa.

6 §. Voimaantulo. Uusi asetus ja sen maksutaulukko tulisivat voimaan 1.1.2024. Nykyisen maksuasetuksen voimassaolo päättyy 31.12.2023. Uusi asetus olisi voimassa 31.12.2025 saakka.

Asetusehdotuksen liite

1. Kansalliset patenttiasiat. Liitteen 1 kohdassa säädettäisiin kansallisista patenttiasioista perittävistä maksuista. Maksuihin, jotka merkittävimmin vaikuttavat patenttiasioiden kustannusvastaavuuteen eli vuosimaksuihin, hakemusmaksuihin ja julkaisumaksuihin esitetään noin 7 % korostusta. Muita käsittelymaksuja ehdotetaan korotettavaksi 7-12 %. Edellisen kerran maksuja on korotettu 1.1.2017.

Hakemusten käsittelystä, rekisteröinnistä ja rekisterien ylläpidosta aiheutuvat kustannukset katetaan käsittelymaksuilla sekä vuosimaksuilla. Käsittelymaksuilla katetaan neljännes kustannuksista ja vuosimaksuilla kolme neljänestä, vaikka kustannuksista valtaosa syntyy käsittelyn alkuvaiheessa. Tämä on harkittu ja kansainvälisesti yleisesti käytetty periaate. Näin hakemuksen tekemisen ja patentoinnin kynnyks on matala.

Hakemusmaksua sähköistä järjestelmää käyttäen ehdotetaan korotettavaksi 400 eurosta 430 euroon. Hakemusmaksua muuta kuin sähköistä järjestelmää käyttäen ehdotetaan korotettavaksi 500 eurosta 540 euroon. Vaikka hakemusmaksua ehdotetaan korotettavaksi, hakemusmaksun ja vuosien 1-4 vuosimaksujen yhteissumma säilyisi ennallaan eli 725 eurossa.

Erityistä lisämaksua tapauksissa, joissa hakemusta jatketaan patenttilain (550/1967) 31 §:n 1 momentin tai 38 §:n 2 momentin mukaan ja se käsittää keksinnön, jolle ei ole suoritettu kansainvälistä uutuustutkimusta tai kansainvälistä patentoitavuuden esitutkimusta, eikä patenttilain 36 §:ää tai 37 §:ää sovelleta ehdotetaan korotettavaksi 500 eurosta 540 euroon. Maksua patenttilain 36 §:n tai 37 §:n mukaan ehdotetaan korotettavaksi 350 eurosta 370 euroon. Lisämaksua patenttilain 31 §:n 2 momentin mukaisesta lisääjasta ehdotetaan korotettavaksi 125 eurosta 140 euroon. Maksua uudelleenkäsiteltäväksi ottamisesta ensimmäisen kerran ehdotetaan korotettavaksi 70 eurosta 90 euroon. Maksua uudelleenkäsiteltäväksi ottamisesta muina kertoina ehdotetaan korotettavaksi 140 eurosta 160 euroon. Käännösmaksua ehdotetaan korotettavaksi 70 eurosta/sivu 80 euroon/sivu. Julkaisumaksua sähköistä järjestelmää käyttäen ehdotetaan korotettavaksi 400 eurosta 430 euroon. Julkaisumaksua muuta kuin sähköistä järjestelmää käyttäen

ehdotetaan korotettavaksi 500 eurosta 540 euroon. Julkaisumaksua käynnöksen korjauksen johdosta ehdotetaan korotettavaksi 500 eurosta 540 euroon.

Sähköisen ja paperiasioinnin maksujen järjestystä muutettaisiin maksutaulukossa sekä nimikkeitä täsmennettäisiin vastaamaan nykyistä sähköisessä asiointissa käytettävää terminologiaa.

Väitemaksua ehdotetaan korotettavaksi 800 eurosta 900 euroon. Ratkaisumaksua patenttilain 71 a §:n mukaan ehdotetaan korotettavaksi 450 eurosta 500 euroon. Rajoittamista koskevaa käsittelymaksua patenttilain 53 a §:n mukaan ehdotetaan korotettavaksi 800 eurosta 900 euroon.

Patenttihakemuksista ja patenteista suoritettavat vuosimaksut

Vuosimaksuja ehdotetaan korotettavaksi noin 7 %. Maksutaulukon rakennetta muutettaisiin ja vuodet 1 ja 2 olisivat jatkossa eriteltynä omille riveilleen. Vuosien 1 ja 2 maksun suuruudeksi merkittäisiin 0 euroa. Tämä on käytäntö useissa patenttivirastossa, ja se selkeyttäisi asiakkaiden asiointia Patentti- ja rekisterihallituksessa. Voimassa olevassa maksutaulukossa vuodet 1 – 3 on esitetty saman maksun kohdalla ja maksun suuruus on 200 euroa. Vuosien 3. ja 4. vuosimaksujen rakenne yhtenäistetään muiden patenttivirastojen kanssa laskemalla 3. vuoden maksu 135 euroon eli matalammaksi kuin 4. vuoden vuosimaksu. Tällöin maksut 3. vuodesta alkaen 20. vuoteen asti nousevat progressiivisesti yleisesti käytetyn periaatteen mukaisesti siten, että ne nousevat suojaajan loppua kohti. Patenttijärjestelmän kustannuksista maksavat ne hakijat, jotka hyötyvät patenttijärjestelmästä eniten eli patentinhaltijat, jotka pitävät patenttiansa kauimmin voimassa ja maksavat pitkään patenttimaksuja. Vuoden 20 vuosimaksu olisi 965 euroa.

Taulukossa ehdotetut vuosimaksut soveltuvat myös Suomessa voimaansaattettuihin Euroopan patenttiviraston myöntämiin eurooppapatentteihin.

Muilta osin ehdotettujen maksujen suuruus liitteen 10 kohdassa vastaisi voimassa olevaa asetusta.

2. Kansalliset hyödyllisyysmallioikeusasiat. Liitteen 2 kohdassa säädettäisiin kansallisista hyödyllisyysmallioikeusasioista perittävistä maksuista. Hyödyllisyysmallin rekisteröintimaksuihin ehdotetaan noin 10 % korotusta, ja rekisteröinnin uudistamismaksuihin noin 20 % korotusta. Hyödyllisyysmalliasioiden maksuja on korotettu viimeksi vuonna 2010.

Rekisteröintimaksua sähköistä järjestelmää käyttäen ehdotetaan korotettavaksi 200 eurosta 230 euroon. Rekisteröintimaksua muuta kuin sähköistä järjestelmää käyttäen ehdotetaan korotettavaksi 250 eurosta 280 euroon. Lisämaksua jokaisesta viisi ylittävästä suojavaatimuksesta ehdotetaan korotettavaksi 20 eurosta 25 euroon. Lisämaksua hyödyllisyysmallioikeudesta annetun lain (800/1991) 45 d §:n 2 momentin mukaisesta lisäajasta ehdotetaan korotettavaksi 100 eurosta 120 euroon. Uudelleen käsittelymaksua ehdotetaan korotettavaksi 50 eurosta 70 euroon. Rekisteröinnin uudistamismaksua neljäksi vuodeksi ehdotetaan korotettavaksi 250 eurosta 300 euroon. Uudistamismaksun korotusta ehdotetaan korotettavaksi 50 eurosta 60 euroon. Rekisteröinnin uudistamismaksua kahdeksi vuodeksi ehdotetaan korotettavaksi 200 eurosta 250 euroon. Maksua mitätöintivaatimuksesta ehdotetaan korotettavaksi 70 eurosta 100 euroon. Ratkaisumaksua hyödyllisyysmallioikeudesta annetun lain 26 a §:n mukaan ehdotetaan korotettavaksi 450 eurosta 500 euroon. Käännösmaksua ehdotetaan korotettavaksi 70 eurosta/sivu 80 euroon/sivu. Tutkimusmaksua ehdotetaan korotettavaksi 300 eurosta 350 euroon, lausuntomaksua 100 eurosta 150 euroon ja lykkäysmaksua 50 eurosta 60 euroon. Muilta osin ehdotetut maksut vastaisivat voimassa olevaa asetusta.

Lisäksi ehdotetaan maksun mitättömäksi julistamisvaatimuksesta nimikkeen muuttamista *maksuksi mitätöintivaatimuksesta* hyödyllisyysmallioikeudesta annetussa laissa käytetyn terminologian mukaisesti (19 §). Sähköisen ja paperiasioinnin maksujen järjestystä muutettaisiin maksutaulukossa sekä nimikkeitä täsmennettäisiin vastaamaan nykyistä sähköisessä asiointissa käytettävää terminologiaa vastaavalla tavalla kuin kohdassa 1 kansalliset patenttiasiat.

3. Patenttiyhteistyösopimuksen (SopS 58/1980, PCT) mukaiset asiat. Patenttiyhteistyösopimus (PCT) sisältää varsinaisen sopimustekstin lisäksi sopimusta koskevat soveltussäännöt (Regulations under the Patent Cooperation Treaty), jäljempänä *PCT-sääntö*. Ehdotettu liitteen 3 kohta sisältäisi voimassa olevaa asetusta vastaavalla tavalla PCT-

sääntöjen perusteella määräytyvät maksut, joita voidaan muuttaa vain sääntömuutosten yhteydessä. Osaa maksuista voidaan muuttaa ilman sääntömuutoksia.

Patentoitavuuden esitutkimusmaksua PCT-säännön 58.1(b) mukaan ehdotetaan korotettavaksi 600 eurosta 650 euroon. Lisämaksua patentoitavuuden esitutkimuksesta PCT-säännön 68.3(a) mukaan ehdotetaan korotettavaksi 600 eurosta 650 euroon. Ratkaisumaksua PCT-säännön 26bis.3 mukaan ehdotetaan korotettavaksi 450 eurosta 500 euroon. Ratkaisumaksua PCT-säännön 49ter.2d mukaan ehdotetaan korotettavaksi 450 eurosta 500 euroon. Muilta osin ehdotetut maksut vastaisivat voimassa olevaa asetusta.

4. Eurooppapatenttiasiat. Liitteen 4 kohdassa säädettäisiin eurooppapatenttiasioita koskevista maksuista. Julkaisumaksujen nimikettä ehdotetaan täsmennettäväksi *käännöksen julkaisumaksuksi* patenttilaissa käytetyn terminologian mukaisesti.

Ehdotetut maksujen korotukset olisivat yhdenmukaiset kansallisia patenttiasioita koskevien vastaavien korotusten kanssa. Käännöksen julkaisumaksua sähköistä järjestelmää käyttäen patenttilain 70 h §:n 1 momentin, 70 q §:n 1 momentin tai 70 t §:n 2 momentin mukaan ehdotetaan korotettavaksi 400 eurosta 430 euroon. Käännöksen julkaisumaksua muuta kuin sähköistä järjestelmää käyttäen ehdotetaan korotettavaksi 500 eurosta 540 euroon. Patenttilain 71 a §:n mukaista ratkaisumaksua ehdotetaan korotettavaksi 450 eurosta 500 euroon. Muilta osin ehdotetut maksut vastaisivat voimassa olevaa asetusta.

Sähköisen ja paperiasioinnin maksujen järjestystä muutettaisiin maksutaulukossa sekä nimikettä täsmennettäisiin vastaamaan nykyistä sähköisessä asiointissa käytettävää terminologiaa vastaavalla tavalla kuin kohdassa 1 kansalliset patenttiasiat.

5. Lisäsuojatodistusasiat. Liitteen 5 kohdassa säädettäisiin lisäsuojatodistusasioita koskevista maksuista. Hakemusmaksun nimikettä ehdotetaan täsmennettäväksi lisäämällä siihen sana *lisäsuojatodistus* niin, ettei se sekoitu muihin hakemusmaksuihin.

Maksujen korotukset olisivat yhdenmukaiset kansallisia patenttiasioita koskevien vastaavien korotusten kanssa. Lisäsuojatodistuksen hakemusmaksua ehdotetaan korotettavaksi 500 eurosta 550 euroon. Lisäsuojatodistuksen jatkamisen hakemusmaksua eh-

dotetaan korotettavaksi 500 eurosta 550 euroon. Maksua uudelleenkäsiteltäväksi ottamisesta ensimmäisen kerran ehdotetaan korotettavaksi 70 eurosta 90 euroon ja muilla kerroilla 140 eurosta 160 euroon. Ratkaisumaksua patenttilain 71 a §:n mukaan ehdotetaan korotettavaksi 450 eurosta 500 euroon. Vuosimaksua jokaiselta alkavalta vuodelta ehdotetaan korotettavaksi 900 eurosta 1020 euroon. Muilta osin ehdotetut maksut vastaisivat voimassa olevaa asetusta.

6. Integroidun piirin piirimalliasiat. Liitteen 6 kohdassa säädettäisiin integroidun piirin piirimalliasioita koskevista maksuista. Maksuja ei ole korotettu yli 10 vuoteen. Korotuksia ehdotetaan, jotta maksut ovat linjassa muiden suoriteryhmiä maksujen kanssa, vaikka niillä ei ole merkittävää tulovaikutusta tai vaikutusta kustannusvastaavuuteen. Rekisterissä on vain 4 kappaletta 90-luvulla rekisteröityjä integroidun piirin piirimalleja.

Rekisteröintimaksua ehdotetaan korotettavaksi 450 eurosta 500 euroon. Maksua mitättömäksi julistamisvaatimuksesta ehdotetaan korotettavaksi 215 eurosta 250 euroon. Uudelleenkäsitelymaksua ehdotetaan korotettavaksi 70 eurosta 90 euroon. Muilta osin ehdotetut maksut vastaisivat voimassa olevaa asetusta.

7. Teollisoikeusasiamesiasiat. Liitteen 7 kohdassa säädettäisiin teollisoikeusasiamesiasioita koskevista maksuista.

Asiamiestutkintoon osallistumismaksua yleiseen osaan ehdotetaan korotettavaksi 400 eurosta 430 euroon ja teollisoikeuskohtaiseen osaan 200 eurosta 220 euroon. Auktorisoinnin myöntämismaksua ehdotetaan korotettavaksi 200 eurosta 220 euroon ja auktorisoinnin jatkamismaksua 200 eurosta 220 euroon. Maksuja muutoksen tai erillisen merkinnän tekemisestä asiamiestutkintorekisteriin ja asiamiesrekisteriin ehdotetaan korotettavaksi 50 eurosta 60 euroon. Muut ehdotetut maksut vastaisivat voimassa olevaa asetusta.

8. Tavaramerkkiasiat. Liitteen 8 kohdassa säädettäisiin tavaramerkkiasioista perittävistä maksuista. Tavaramerkkiasioiden suurimpiin maksulajeihin ehdotetaan 5 % korotuksia.

Maksujen sähköistä järjestelmää käyttäen ehdotetaan olevan seuraavat. Tavaramerkin rekisteröinnin hakemusmaksua ehdotetaan korotettavaksi 225 eurosta 240 euroon. Yhteisö- ja tarkastusmerkin rekisteröinnin hakemusmaksua ehdotetaan korotettavaksi 300 eurosta 320 euroon. Maksua väitteen tekemistä rekisteröintiä vastaan ehdotetaan korotettavaksi 275 eurosta 290 euroon. Hakemusmaksua hallinnollisesta menettämisestä ja mitätöinnistä ehdotetaan korotettavaksi 400 eurosta 420 euroon. Rekisteröinnin uudistamismaksua ehdotetaan korotettavaksi 225 eurosta 240 euroon. Rekisteröinnin uudistamismaksua, jos hakemus jätetään rekisteröintikauden jälkeen, ehdotetaan korotettavaksi 275 eurosta 290 euroon. Yhteisö- ja tarkastusmerkin rekisteröinnin uudistamismaksua ehdotetaan korotettavaksi 300 eurosta 320 euroon. Yhteisö- ja tarkastusmerkin rekisteröinnin uudistamismaksua, jos hakemus jätetään rekisteröintikauden päättymisen jälkeen, ehdotetaan korotettavaksi 350 eurosta 370 euroon. Maksua määräajan pidentämisestä ehdotetaan korotettavaksi 55 eurosta 60 euroon.

Maksujen muuta kuin sähköistä järjestelmää käyttäen ehdotetaan olevan seuraavat. Tavaramerkin rekisteröinnin hakemusmaksua ehdotetaan korotettavaksi 275 eurosta 290 euroon. Yhteisö- ja tarkastusmerkin rekisteröinnin hakemusmaksua ehdotetaan korotettavaksi 350 eurosta 370 euroon. Maksua väitteen tekemisestä rekisteröintiä vastaan ehdotetaan korotettavaksi 325 eurosta 340 euroon. Hakemusmaksua hallinnollisesta menettämisestä ja mitätöinnistä ehdotetaan korotettavaksi 450 eurosta 470 euroon. Rekisteröinnin uudistamismaksua ehdotetaan korotettavaksi 275 eurosta 290 euroon. Rekisteröinnin uudistamismaksua, jos hakemus jätetään rekisteröintikauden päättymisen jälkeen, ehdotetaan korotettavaksi 325 eurosta 340 euroon. Yhteisö- ja tarkastusmerkin rekisteröinnin uudistamismaksua ehdotetaan korotettavaksi 350 eurosta 370 euroon. Yhteisö- ja tarkastusmerkin rekisteröinnin uudistamismaksua, jos hakemus jätetään rekisteröintikauden päättymisen jälkeen, ehdotetaan korotettavaksi 400 eurosta 420 euroon. Maksua määräajan pidentämisestä ehdotetaan korotettavaksi 55 eurosta 60 euroon. Kansainvälisen tavaramerkkihakemuksen vastaanottomaksua ehdotetaan korotettavaksi 155 eurosta 160 euroon.

Muilta osin ehdotetut maksut vastaisivat voimassa olevaa asetusta.

9. Mallioikeusasiat. Liitteen 9 kohdassa säädettäisiin mallioikeusasioista perittävistä maksuista. Maksuihin ei esitetä korotuksia. Maksut ovat nykyisellään korkealla tasolla verrattuna kansainvälisiin maksuihin eikä maksukorotuksilla olisi merkittävää tulovai-

kutusta mallioikeushakemusten vähäisen määrän johdosta. Mallioikeusasioiden kustannusvastaavuus on hyvä. Näin ollen ehdotetaan, että maksut vastaisivat voimassa olevaa asetusta.

10. Kaupparekisteriasiat. Liitteen 10 kohdassa säädettäisiin kaupparekisteriasioita koskevista maksuista. Maksuihin ehdotetaan keskimäärin 15 prosentin korotuksia kaupparekisterin kustannusvastaavuuden varmistamiseksi.

Voimassa olevasta asetuksesta poiketen maksuja ei enää jaoteltaisi sähköistä järjestelmää käyttäen tehtävistä ilmoituksista ja paperi-ilmoituksista perittäviin maksuihin. Jatkossa 10 kohta jaoteltaisiin kaupparekisteri-ilmoitusten käsittelymaksuihin, sulautumisen, jakautumisen ja kotipaikan siirron käsittelymaksuihin, hakemusasioista sekä otteista ja jäljennöksistä perittäviin maksuihin. Lisäksi ehdotetaan muutoksia tiettyjen maksujen nimikkeisiin ja maksutaulukon rakenteeseen.

Kaupparekisteri-ilmoitusten käsittelymaksut

Perustamisilmoitusten käsittelymaksut

Voimassa olevan maksuasetuksen liitteenä olevassa maksutaulukossa sähköistä järjestelmää käyttäen tehdyn osakeyhtiö perusilmoituksen ja sivuliikkeen perustamisen, asunto-osakeyhtiön ja keskinäisen kiinteistöosakeyhtiön perusilmoituksen käsittelymaksu on 320 euroa ja osakeyhtiön malliasiakirjoilla ohjatun perustamisen maksu on 240 euroa. Yksityisen elinkeinonharjoittajan perusilmoituksen maksu on paperilla tehtynä 115 euroa ja sähköisesti tehtynä 60 euroa. Avoimen ja kommandiittiyhtiön perustaminen on mahdollista toistaiseksi ilmoittaa vain paperilomakkeella ja tämän maksu on 240 euroa. Paperilla ilmoitettuna osakeyhtiön ja muiden kuin edellä mainittujen elinkeinonharjoittajien perusilmoituksen maksu on 380 euroa.

Osakeyhtiön malliasiakirjoilla ohjatun perustamisen sekä avoimen ja kommandiittiyhtiön perusilmoituksen maksu ehdotetaan muutettavaksi 280 euroon, yksityisen elinkeinonharjoittajan maksu 70 euroon ja muiden elinkeinonharjoittajien maksu 370 euroon. Maksujen nimikkeet *osakeyhtiön perusilmoitus ja sivuliikkeen perustaminen sekä asunto-osakeyhtiön ja keskinäisen kiinteistöosakeyhtiön perusilmoitus* poistettaisiin, ja näihin ilmoituksiin sovellettaisiin jatkossa *muiden elinkeinonharjoittajien perusilmoituksesta* säädettyä maksua. Maksu olisi sama asiointitavasta riippumatta

Muutosilmoitusten käsittelymaksut

Sähköistä järjestelmää käyttäen ilmoitettuna maksu yhtiömuodon muutoksesta asunto-osakeyhtiöksi tai keskinäiseksi kiinteistöosakeyhtiöksi on tällä hetkellä 320 euroa. Paperiasioinnin maksuissa on maksu vain avoimen yhtiön tai kommandiittiyhtiön muuttamiselle osakeyhtiöksi, josta peritään 380 euroa.

Yhtiömuodon muutosmaksut ehdotetaan yhdistettäväksi nimikkeeksi *yritysmuodon muutos, jonka rekisteröinti ei edellytä kuulutuksen antamista*. Maksuksi ehdotetaan 370 euroa.

Voimassa olevassa asetuksessa säädetään maksusta hallituksen, prokuristien, nimenkirjoittajien, tilintarkastajien, toimitusjohtajan tai isännöitsijän muutosilmoitukselle. Sähköisesti tehtynä ilmoituksen maksu on 40 euroa/asia ja paperilla 40 euroa/asia ja paperiasioinnin lisämaksu 55 euroa/ilmoitus.

Maksun nimikkeeseen ehdotetaan lisättäväksi hallintoneuvoston ja kestävyysraportointitarkastajan ilmoittaminen ja maksu yhdenmukaistettaisiin nimikkeeksi *hallituksen, hallintoneuvoston, prokuristien, nimenkirjoittajien, tilintarkastajien, kestävyysraportointitarkastajan, toimitusjohtajan tai isännöitsijän muutosilmoitus*. Maksuksi ehdotetaan 50 euroa/asia.

Vastaavaa maksun korotusta ja yhdenmukaistamista ehdotetaan yksityisen elinkeinonharjoittajan kotipaikan tai toimialan muutokseen ja muihin muutosilmoituksiin, joista sähköisesti ilmoitettuna peritään 40 euroa/asia ja paperilla ilmoitettuna 95 euroa/ilmoitus. Yksityisen elinkeinonharjoittajan kotipaikan tai toimialan muutoksen sekä muille muutosten maksuksi ehdotetaan 50 euroa/asia.

Toiminimen muutoksesta tai rinnakkaistoiminimen tai aputoiminimen ilmoittamisesta sähköisesti peritään tällä hetkellä 60 euroa/nimi. Paperilla ilmoitettuna yksityisen elinkeinonharjoittajan toiminimen muutoksesta ja aputoiminimen ilmoittamisesta peritään erillinen maksu 115 euroa/nimi.

Toiminimen tai rinnakkaistoiminimen ilmoittamisesta muutosilmoituksella sekä aputoiminimen ilmoittamisesta ehdotetaan perittäväksi asiointitavasta riippumatta maksu 70 euroa/nimi. Maksut ehdotetaan yhdistettäväksi maksutaulukossa yhdeksi nimikkeeksi

toiminimen tai rinnakkaistoiminimen ilmoittaminen muutosilmoituksella tai aputoiminimen ilmoittaminen.

Osakeyhtiön yhtiöjärjestyksen, osuuskunnan tai säästöpankin sääntöjen muutoksen maksu on tällä hetkellä sähköistä järjestelmää käyttäen ilmoitettuna 240 euroa. Paperiasioinnissa maksu on 380 euroa kattaen myös asumisoikeusyhdistyksen sääntöjen tai vakuutusyhdistyksen yhdistysjärjestyksen muutoksen.

Sähköisen asioinnin ja paperiasioinnin maksut ehdotetaan yhdistettäväksi ja uudeksi nimikkeeksi ehdotetaan *yhtiöjärjestyksen, sääntöjen tai yhdistysjärjestyksen muuttamista koskeva muutosilmoitus*. Maksuksi ehdotetaan 280 euroa. Vastaavaa muutosta ehdotetaan avoimen yhtiön tai kommandiittiyhtiön yhtiösopimuksen muutoksen maksuun, joka sähköisesti ilmoitettuna on 120 euroa ja muuta kuin sähköistä järjestelmää käyttäen ilmoitettuna 190 euroa. Uudeksi nimikkeeksi ehdotetaan *yhtiösopimuksen muuttamista koskeva muutosilmoitus*, ja maksuksi 140 euroa.

Osakkeita tai osakepääomaa koskevan muutoksen ilmoitusmaksuksi ehdotetaan 280 euroa. Maksu sähköisesti ilmoitettuna on voimassa olevan asetuksen mukaan 240 euroa ja paperilla ilmoitettuna 295 euroa.

Pääoman menettämistä koskevan ilmoituksen maksuksi ehdotetaan 50 euroa. Maksu sähköisesti ilmoitettuna on voimassa olevan asetuksen mukaan 40 euroa ja paperilla muun muutosilmoituksen hinta 95 euroa.

Optio-oikeuden antamista koskevan päätöksen ilmoitusmaksuksi ehdotetaan 440 euroa. Ilmoitusmaksu sähköisesti tehtynä on voimassa olevan asetuksen mukaan 380 euroa ja paperilla ilmoitettuna 435 euroa.

Ilmoitukselle, jonka rekisteröinti edellyttää kuulutuksen antamista osakeyhtiön velkojille osakepääomaa alennettaessa, yhtiöjärjestystä muutettaessa tai siitä poikettaessa tai yritysmuotoa muutettaessa, maksuksi ehdotetaan 280 euroa + 180 euroa/kuulutus. Voimassa olevassa maksuasetuksessa ei ole säädetty erikseen kuulutuksen osuudesta. Kaupparekisterihakemuksissa, joiden rekisteröinti edellyttää kuulutuksen antamista, kuulutusmaksun osuus on eritelty. Yhdenmukaisuuden vuoksi ehdotetaan, että vastaava

kuulutusmaksun erittely tehdään myös ilmoituksille, joiden rekisteröinti edellyttää kuulutusta. Yhtiöjärjestyksen muutoksen kokonaismaksu on voimassa olevan asetuksen mukaisesti sähköisesti ilmoitettuna 380 euroa ja paperilla ilmoitettuna 520 euroa.

Asetukseen ehdotetaan uutta 500 euron maksua *yhtiön kotipaikan siirrolle, sulautumiselle tai jakautumiselle Suomesta EU-alueelle*. Maksu liittyy 31.1.2023 voimaan tulleen lakiin osakeyhtiölain muuttamisesta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi. Lakimuutosten myötä Patentti- ja rekisterihallituksen on toteutettava ennakollista valvontaa rajat ylittävissä yritysjärjestelyissä, kun suomalainen osakeyhtiö sulautuu, jakautuu tai siirtää kotipaikkansa Suomesta toiseen valtioon. Ennakollinen valvonta toteutetaan pyytämällä Verohallinnon yhteydessä toimivalta Harmaan talouden selvitysyksiköltä velvoitteidenhoitoselvitykset yhtiöstä ja vastuuasemassa olevista henkilöistä, mistä aiheutuu Patentti- ja rekisterihallituksen huomattavaa lisätyötä. Tämän lisäksi sulautumis- ja jakautumissuunnitelman lainmukaisuuden tutkiminen vaatii asiantuntijatyötä. Ehdotettavalla uudella 500 euron maksulla katettaisiin ennakolliseen valvontaan liittyvät kustannukset.

Voimassa olevassa maksuasetuksessa säädetään maksu tilinpäätöksen ilmoittamiselle, kun on kulunut yli 8 kuukautta tilikauden päättymisestä. Maksu on 85 euroa ja sillä pyritään kattamaan kustannukset, jotka aiheutuvat toimenpiteistä joihin on ryhdyttävä puuttuvan tilinpäätöksen johdosta. Näiden kustannusten merkittävän kasvun vuoksi maksu ehdotetaan korotettavaksi 100 euroon. Uudessa kaupparekisterilaissa säädetään tilinpäätöksen myöhästymismaksusta. Lain voimaantulosäännöksen mukaan tilinpäätöksen myöhästymismaksu koskee joulukuussa 2024 ja sen jälkeen päättyvää tilikautta. Kun yhtiön tilikausi päättyy ennen 1.12.2024, sovelletaan maksuasetuksessa olevaa säännöstä myöhässä toimitetun tilinpäätöksen ilmoittamisen maksusta. Kun tilikausi päättyy 1.12.2024 tai sen jälkeen, peritään kaupparekisterilaissa säädetty tilinpäätöksen myöhästymismaksu. Lakimuutoksen vuoksi maksun nimike ehdotetaan muutettavaksi *tilinpäätöksen ilmoittaminen ennen 1.12.2024 päättyvältä tilikaudelta, kun on kulunut yli kahdeksan kuukautta tilikauden päättymisestä*. Myöhästymismaksu 1.12.2024 jälkeen päättyvältä tilikaudelta määräytyy kaupparekisterilain mukaisesti.

Asetukseen ehdotetaan lisättäväksi uusi maksu *tilinpäätöksen ilmoittaminen muuta kuin sähköistä asiointipalvelua käyttäen*. Kuten säädöskohtaisten perusteluiden 3 §:ää koskevissa perusteluissa on todettu, paperilla toimitetun tilinpäätöksen käsittely edellyttää

huomattavasti enemmän resursseja kuin Yritys- ja yhteisötietojärjestelmän sähköisessä asiointipalvelussa ilmoitettu tilinpäätös. Maksuksi ehdotetaan 100 euroa.

Sulautumisen, jakautumisen ja kotipaikan siirron käsittelymaksut

Voimassa olevan maksuasetuksen mukaan sulautumis- tai jakautumissuunnitelman ja täytäntöönpanon ilmoittamisesta peritään sähköisesti ilmoitettuna 185 euroa/ yhtiö ja paperilla ilmoitettuna 240 euroa/yhtiö. Yritysjärjestelyn kuuluttamisesta Virallisessa lehdessä peritään sähköisesti ilmoitettuna 380 euroa/kuulutettava yhteisö ja paperilla ilmoitettuna 435 euroa/kuulutettava yhteisö. Sulautumisen tai jakautumisen raukeamisesta tai peruuttamisesta peritään tällä hetkellä sähköisesti ilmoitettuna 40 euroa/yhtiö, paperilla asioidessa muun muutosilmoituksen maksu 95 euroa/ilmoitus.

Maksutaulukon 10 kohdan väliotsikkoa ehdotetaan muutettavaksi niin, että maksutaulukon kohtaan sulautumis- ja jakautumisasiat lisätään myös kotipaikan siirron käsittelymaksut. Uusi väliotsikko olisi *sulautumisen, jakautumisen ja kotipaikan siirron käsittelymaksut*.

Osakeyhtiölain 31.1.2023 voimaantulleen muutoksen mukaan kotipaikan siirto Suomesta EU-alueelle edellyttää suunnitelman ilmoittamista, kuuluttamista Virallisessa lehdessä sekä täytäntöönpanoilmoitusta, kuten sulautuminen ja jakautuminen. Kuuluttamisen maksu esitetään laskettavaksi samalle tasolle kuin muutkin Virallisessa lehdessä kuulutettavat hakemusasiat eli 180 euroon. Suunnitelman ja täytäntöönpanon ilmoittamisen maksuksi ehdotetaan 240 euroa/ yhtiö asiointitavasta riippumatta. Raukeamisen tai peruuttamisen maksut esitetään yhdenmukaistettavaksi siten, että maksu on jatkossa yhtiökohtainen myös paperilla asioitaessa. Maksuksi esitetään 50 euroa/yhtiö.

Muut hakemusasiat

Voimassa olevan asetuksen mukaan maksu hakemukselle julkisesta haasteesta yhtiön velkojille sekä muille Virallisessa lehdessä kuulutettaville hakemuksille on sähköisesti ilmoitettuna 155 euroa ja paperilla ilmoitettuna 210 euroa. Poikkeusluvan maksu on paperilla ilmoitettuna 120 euroa ja sähköisesti ilmoitettuna 65 euroa. Selvitysmiehen määräämiseen ja rekisteristä poistetun yhtiön selvitystilaan määräämiseen liittyvien hakemusten maksu on sähköisesti ilmoitettuna 40 euroa ja paperilla ilmoitettuna 95 euroa.

Lisäksi maksutaulukon muut hakemusasiat väliotsikon alla säädetään 400 euron maksu hakemukselle toiminimen rekisteröinnin kumoamiseksi.

Hakemukselle julkisesta haasteesta yhtiön velkojille sekä muille Virallisessa lehdessä kuulutettaville hakemuksille ehdotetaan maksuksi 180 euroa. Poikkeuslupaa ei voi hakea nykyisin sähköisen asioinnin kautta, joten sille ehdotettava maksun korotus kohdistuu paperimaksuun. Maksuksi ehdotetaan 140 euroa. Selvitysmiehen määräämiseen ja rekisteristä poistetun yhtiön selvitystilaan määräämiseen liittyvien hakemusten maksut esitetään maksutaulukossa yhdistettäväksi. Nimikkeeksi ehdotetaan *muut hakemusasiat* ja maksuksi ehdotetaan 50 euroa. Hakemus toiminimen rekisteröinnin kumoamiseksi esitetään pidettäväksi ennallaan, mutta nimikkeen paikkaa ehdotetaan muutettavaksi.

Otteet, todistukset ja jäljennökset

Otteita, todistuksia ja jäljennöksiä koskevat maksut vastaisivat voimassa olevaa asetusta. Sähköinen kaupparekisteriote olisi jatkossakin maksuton.

11. Yritys- ja yhteisötunnusrekisteriasiat. Liitteen 11 kohdassa säädettäisiin yritys- ja yhteisötunnusrekisteriasioita koskevista maksuista. Kohdan rakenne ja maksujen suuruus vastaisi voimassa olevaa asetusta.

12. Yrityskiinnitysasiat. Liitteen 12 kohdassa säädettäisiin yrityskiinnitysasioista perittävästä maksuista. Kohdan rakenne ja maksujen suuruus vastaisi voimassa olevaa asetusta.

13. Säätiörekisteriasiat. Liitteen 13 kohdassa säädettäisiin säätiörekisteriasioista perittävästä maksuista. Kohdan rakenne ja maksujen suuruus vastaisi voimassa olevaa asetusta.

14. Yhdistysrekisteriasiat. Liitteen 14 kohdassa säädettäisiin yhdistysrekisteriasioita koskevista maksuista. Maksuihin ehdotetaan maltillisia korotuksia rekisterin kustannusvastaavuuden vahvistamiseksi varmistaen kuitenkin, etteivät maksukorotukset vaikuta yhdistymisvapauden toteutumiseen.

Voimassa olevasta asetuksesta poiketen maksuja ei enää jaoteltaisi sähköisen järjestelmän kautta tehtävistä ilmoituksista ja muuta kuin sähköistä järjestelmää käyttäen tehtävistä ilmoituksista perittäviin maksuihin. Jatkossa 14 kohta jaoteltaisiin maksuihin otteista ja jäljennöksistä, ennakkotarkastusasioista ja ilmoitus- ja hakemusmaksuihin. Lisäksi ehdotetaan muutoksia maksujen nimikkeisiin ja maksutaulukon rakenteeseen.

Otteet, todistukset ja jäljennökset

Otteita, todistuksia ja jäljennöksiä koskevat maksut vastaisivat voimassa olevaa asetusta.

Ennakkotarkastusasiat

Sääntöjen ennakkotarkastusmaksua ehdotetaan korotettavaksi 350 eurosta 385 euroon. Sääntöjen ennakkotarkastukseen tarvitaan merkittävä määrä asiantuntijatyötä mukaan lukien yhteydenpitoa asiakkaaseen sääntöluonnoksen korjauttamiseksi.

Ilmoitus- ja hakemusmaksut

Perustamisilmoitusten käsittelymaksut

Yhdistyksen, kauppakamarin, keskuskauppakamarin, uskonnollisen yhdyskunnan, paikallisyhteisön tai seurakunnan sekä eurooppalaisen alueellisen yhteistyön yhtymän perus- tai perustamisilmoitukselle paperisena on voimassa olevassa asetuksessa säädetty maksu 180 euroa. Yhdistyksen perusilmoituksen maksu sähköisessä asiointipalvelussa on 100 euroa ja ohjattuna perusilmoituksen maksu on 50 euroa.

Yhdistyksen, kauppakamarin ja Keskuskauppakamarin perustamis- tai perusilmoituksen maksuksi ehdotetaan 110 euroa asiointitavasta riippumatta. Yhdistyksen ohjatun perusilmoituksen maksuksi ehdotetaan 55 euroa. Ehdotus merkitsisi maksujen yhdenmukaistamista ja yksinkertaistamista tavalla, jolla sähköisen järjestelmän kautta tehtyjen ilmoitusten maksut kohoaisivat maltillisesti ja paperilla jätettyjen ilmoitusten maksut laskisivat. Samalla ehdotetaan teknisiä muutoksia nimikkeeseen.

Uskonnollisen yhdyskunnan, paikallisyhteisön tai seurakunnan perustamisilmoituksen maksua ehdotetaan korotettavaksi 180 eurosta 220 euroon. Nimikettä ehdotetaan muutettavaksi niin, että siinä mainitaan myös *paikallisyhteisö* ja *seurakunta*. Erillinen maksu

paikallisyhtiöille ja seurakunnille poistettaisiin. Perusteena korkeammalle maksulle on ilmoitusten edellyttämä huomattava manuaalisen työn määrä verrattuna yhdistyksen perustamisilmoitukseen. Kaikista yhdyskuntien perustamisista ja useista yhdyskuntajärjestyksen ja sääntöjen muutoksista tulee pyytää lausunto opetus- ja kulttuuriministeriöltä. Lisäksi perustajajäsenluettelo tai sen kopio on postitettava asiakkaalle kirjattuna kirjeenä ja jokaisen rekisteröinnin jälkeen on lähetettävä kopio kirjattuna kirjeenä Digi- ja väestötietovirastolle.

Eurooppalaisen alueellisen yhteistyön yhtymän perusilmoituksen maksua ehdotetaan korotettavaksi 180 eurosta 220 euroon. Perusteena ehdotukselle on ilmoitusten harvinaisuus, jonka vuoksi niiden rekisteröinti edellyttää enemmän manuaalista työtä ja esimerkiksi tietojärjestelmämuutoksia rekisteröinnin mahdollistamiseksi.

Muutosilmoitusten käsittelymaksut

Paperilla ilmoitettavan yhdistyksen sääntöjen muutoksen maksu on voimassa olevan maksuasetuksen mukaan 180 euroa ja sähköistä järjestelmää käyttäen ilmoitettuna 100 euroa, jos sääntöjä ei ole ennakkotarkastettu, tai 50 euroa, jos säännöt on ennakkotarkastettu. Myös uskonnollisen yhdyskunnan yhdyskuntajärjestyksen, paikallisyhteisön tai seurakunnan sääntöjen sekä eurooppalaisen alueellisen yhteistyön yhtymän perussäännön ja yhtymäsopimuksen muutosilmoituksesta peritään tällä hetkellä sama maksu 180 euroa.

Yhdistyksen ennakkotarkastamattomien sääntöjen muutosilmoituksen maksuksi ehdotetaan 110 euroa ja ennakkotarkastettujen sääntöjen muutosilmoituksen maksuksi 55 euroa asiointitavasta riippumatta. Nimikkeisiin lisättäisiin selvyuden vuoksi termit *ei ennakkotarkastettu* ja *ennakkotarkastettu*. Uskonnollisen yhdyskunnan yhdyskuntajärjestyksen, paikallisyhteisön tai seurakunnan sääntöjen sekä eurooppalaisen alueellisen yhteistyön yhtymän perussäännön ja yhtymäsopimuksen muutosilmoituksen maksuksi ehdotetaan 220 euroa, joka vastaa kyseisen yhteisön perusilmoituksen maksua. Perusteet korkeammalle maksulle ovat samat kuin perusilmoituksen kohdalla. Nimikettä ehdotetaan muutettavaksi niin, että siinä mainitaan myös *paikallisyhteisö* ja *seurakunta*. Erillinen maksu paikallisyhtiöille ja seurakunnille poistettaisiin maksutaulukosta. Lisäksi nimikkeeseen eurooppalaisen alueellisen yhtymän perussäännön muutosilmoitus lisättäisiin viittaus *yhtymäsopimuksen* muutosilmoitukseen.

Puheenjohtajan tai nimenkirjoittajan tai hallituksen, kauppakamarin ja Keskuskauppakamarin toimielinten kokoonpanon sekä eurooppalaisen alueellisen yhteistyön yhtymän jäsenten tai nimenkirjoittajien muutosilmoituksen maksu on voimassa olevan asetuksen mukaan 40 euroa muuta kuin sähköistä järjestelmää käyttäen ilmoitettuna. Sähköistä järjestelmää käyttäen yhdistyksen puheenjohtajan tai nimenkirjoittajan tai hallituksen muutosilmoituksen maksu on 20 euroa.

Puheenjohtajan tai nimenkirjoittajan tai hallituksen, kauppakamarin ja Keskuskauppakamarin toimielinten kokoonpanon sekä eurooppalaisen alueellisen yhteistyön yhtymän jäsenten tai nimenkirjoittajien muutosilmoituksen maksuksi ehdotetaan 25 euroa asiointitavasta riippumatta. Ehdotus merkitsisi maksujen yhdenmukaistamista ja yksinkertaistamista tavalla, jolla sähköisen järjestelmän kautta tehtyjen yhdistyksen puheenjohtajan ja nimenkirjoittajan muutosilmoitusten maksut kohoaisivat maltillisesti ja paperilla jätettyjen ilmoitusten maksut laskisivat.

Yhdistysrekisterin hakemusasioiden käsittelymaksut

Hakemusmaksu yhdistyksen määräämiseksi purettavaksi on voimassa olevan asetuksen mukaan 180 euroa ja yhdistyslain 35 §:ään perustuva poikkeuslupahakemus 100 euroa. Maksuksi yhdistyksen purkamista ehdotetaan 220 euroa ja maksuksi poikkeuslupahakemukselle ehdotetaan 110 euroa.

Lisäksi 14 kohdan maksujen nimikkeisiin ehdotetaan muutamia kielellisiä muutoksia.

15. Tilintarkastajia koskevat asiat. Liitteen 15 kohdassa säädettäisiin tilintarkastajatutkinnoista, kelpoisuuskokeen osallistumismaksusta, tilintarkastajatutkintorekisteriä koskevista maksuista ja muista maksuista.

Tutkintomaksut

Valmisteilla olevaan yritysten kestävyysraportointia koskevaan lainsäädäntöön liittyen Patentti- ja rekisterihallitus organisoii tilintarkastajatutkintojen rinnalle erikoistumistutkinnon kestävyysraportointitarkastajan (KRT) kelpoisuutta hakeville. Ensimmäinen tutkinto järjestettäneen vuonna 2025. Tähän liittyen 15 kohtaan ehdotetaan lisättäväksi uudet maksut KRT-tutkintoon osallistumisesta 610 euroa sekä KRT-tutkinnon lisätehtävästä 180, 360 tai 540 euroa riippuen lisätehtävän laajuudesta.

Muilta osin maksut vastaisivat voimassa olevaa asetusta.

Kelpoisuuskokeen tai sen osaan osallistumismaksut

Ehdotetaan uutta maksua KRT-hakijan kelpoisuuskokeeseen tai sen osaan osallistumiselle 305 euroa.

Muilta osin maksut vastaisivat voimassa olevaa asetusta.

Todistukset ja otteet tilintarkastajatutkinto- ja tilintarkastajarekisteristä

Todistusten ja otteiden maksut vastaisivat voimassa olevaa asetusta.

Muut maksut

Ehdotetaan, että *tilintarkastajan määräämistä tilintarkastuslain (1141/2015) 2 luvun 8 §:n perusteella koskevan asian käsittelymaksu* muutetaan muotoon *tilintarkastajan tai kestävyysraportointitarkastajan määräämistä koskevan asian käsittelymaksu 1 000 euroa*.

Voimassa olevassa asetuksessa olevan maksun *Palkkiokaton ylittämistä koskevan poikkeuslupahakemuksen käsittelymaksu 4 000 euroa* on todettu olevan liian korkea. Ehdotetaan, että maksu alennetaan 2 000 euroon.

16. Edunsaajia koskevat rekisteriasiat. Liitteen 16 kohdassa säädettäisiin rekisteriotteen antamista yhteisön tosiasiallisista edunsaajista koskevasta maksusta. Ehdotetun maksun suuruus vastaisi voimassa olevaa asetusta.

17. Muut suoritteet. Liitteen 17 kohdassa säädettäisiin muista suoritteista perittävistä maksuista. Ehdotettujen maksujen suuruus vastaisi voimassa olevaa asetusta.

3 Asian valmistelu

Patentti- ja rekisterihallitus teki 3.5.2023 työ- ja elinkeinoministeriölle esityksen uudeksi Patentti- ja rekisterihallituksen maksullisista suoritteista annettavaksi työ- ja elinkeinoministeriön asetukseksi ja sen liitteeseen sijoitettavaksi maksutaulukoksi 1.1.2024–31.12.2025.

Asetusehdotus on valmisteltu virkatyönä työ- elinkeinoministeriössä ja se perustuu mainittuun Patentti- ja rekisterihallituksen esitykseen.

Asetusehdotus oli lausuntokierroksella x.x.-x.x.2023. Ehdotuksen johdosta lausunnon antoivat...

Lausuntokierroksen johdosta...

Asetusehdotus käsitellään valtioneuvoston raha-asiainvaliokunnassa ennen sen antamista, koska kyseessä valtion maksujen vahvistaminen, joiden maksutulot ovat vuositasolla vähintään 5 miljoonan euron määräiset.

4 Vaikutukset

Taloudelliset vaikutukset

Patentti- ja rekisterihallitus on nettobudjetoitu virasto ja sen toiminnan rahoitus perustuu asiakkailta perittäviin maksuihin. Patentti- ja rekisterihallituksen tuloista noin 90 % muodostuu omista maksutuloista. Yrityksiä ja yhteisöjä palvelevana virastona Patentti- ja rekisterihallituksen rahoitus on riippuvainen talouden suhdanteista ja yritystoiminnan aktiivisuudesta. Muutoksia näissä tekijöissä on mahdotonta luotettavasti ennustaa, mutta normaalissa taloudellisessa tilanteessa Patentti- ja rekisterihallituksen suoritteiden kysyntä on varsin vakaata.

Vuonna 2023 Patentti- ja rekisterihallituksen maksullisista suoritteista annetun työ- ja elinkeinoministeriön asetuksen mukaisten tulojen määräksi arvioidaan noin 49,2 miljoonaa euroa. Koko Patentti- ja rekisterihallituksen osalta maksujen kustannusvastaavuus on ollut 87,5 % tammi-kesäkuussa 2023, mutta todellinen koko vuotta koskeva kustannusvastaavuuden arviointi voidaan tehdä vasta kun koko vuoden tiedot ovat saatavilla. Vuonna 2022 kustannusvastaavuus oli 85,6 % ilman budjettikompensaatiota ja vuonna 2021 90 %.

Voimassa olevaan asetukseen nähden ehdotettujen maksumuutosten vaikutus Patentti- ja rekisterihallituksen kustannusvastaavuuteen on merkittävä. Lähes kaikkia suoriteryhmiä koskevia maksujen korotuksia ehdotetaan, koska viraston IT-palveluntuottajien hinnat ja viraston henkilöstökustannukset ovat kohonneet. Korotukset ovat välttämättömiä Patentti- ja rekisterihallituksen toiminnan rahoituksen turvaamiseksi ja lainsäädännön edellyttämän kustannusvastaavuuden saavuttamiseksi.

Kustannusvastaavuutta heikentää erityisesti EU:n yhtenäispatenttijärjestelmän voimaantulo 1.6.2023. Patenttiasioden osalta tulojen ennakoitaan laskevan, kun eurooppapatenttien kansallinen voimaansaattaminen Suomessa vähenee, kun hakijat siirtyvät käyttämään yhtenäispatenttia. Tämä laskee voimaansaattamiseen liittyvien julkaisumaksuista ja vuosimaksuista Patentti- ja rekisterihallitukselle saatavia tuloja. Yhtenäispatentin vuosimaksut maksetaan Euroopan patenttivilastolle EPO:lle, joka omien kustannustensa jälkeen tilittää niitä sovitussa jakosuhteessa järjestelmässä mukana oleville jäsenvaltioille. Sekä eurooppapatenteista että yhtenäispatenteista saatavat tulot riippuvat EPO:n myöntämien patenttien määrästä ja yhtenäispatentin suosiosta verrattuna eurooppapatenttiin. Yhtenäispatentin suosio ei vuosina 2023 ja 2024 ole vielä suuri, mutta patentinhaltijoiden oletetaan valitsevan Suomen kohdalla useammin yhtenäispatenttisuojan kuin eurooppapatentin erillisen voimaansaattamisen Suomessa.

Vuonna 2024 ehdotetun maksuasetuksen mukaisten tulojen määräksi arvioidaan noin 54,3 miljoonaa euroa ja koko Patentti- ja rekisterihallituksen osalta kustannusvastaavuudeksi 85 %.

Patentti-, eurooppapatentti-, lisäsuojatodistus- ja integroidun piirin piirimalliasioden (asetuksen liite 1 ja 3–6 kohta) kustannusvastaavuudeksi arvioidaan olevan vuonna 2024 ehdotettujen muutosten johdosta noin 84 %.

Yhtenäispatenttijärjestelmän siirtymävaiheessa ennakoitavan tulonmenetyksen johdosta valtion talousarvioehdotuksessa vuodelle 2024 on esitetty 2,7 miljoonan euron määrärahaa. Siirtymäkauden määräraha sisältyy budjettikehykseen vuosille 2024-2026. Budjettikompensaatiolla turvataan Patentti- ja rekisterihallituksen patenttipalveluiden korkea taso eurooppalaisen patenttijärjestelmän muutoksessa siirtymäkauden ajan.

Budjettikompensaation jälkeen vuonna 2024 patenttiasioden kustannusvastaavuudeksi arvioidaan 97 %.

Vuonna 2024 EPOsta saatavia yhtenäispatenttituloja arvioidaan olevan noin 226 000 euroa.

Eurooppapatenteista saatavat tulot vuonna 2022 olivat noin 13 miljoonaa euroa. Tähän sisältyvät eurooppapatentteihin myönnettävistä lisäsuojatodistuksista saatavat tulot noin 160 000 euroa. Eurooppapatenteista saatavista tuloista noin 11 miljoonaa euroa oli vuosimaksutuloja ja noin 1,9 miljoonaa euroa julkaisumaksutuloja. Ehdotettujen korotusten jälkeen eurooppapatenttien tuloennuste ottaen huomioon EP-validointien laskevan kysynnän olisi noin 13,3 miljoonaa euroa, joista lisäsuojatodistusten tuloja olisi noin 179 000 euroa. Kysynnän lasku kohdistuu erityisesti julkaisumaksutuloihin, joiden arvioidaan vähenevän noin 800 000 euroa. Tulevina vuosina Suomessa voimaansaatetuista eurooppapatenteista saatavien tulojen ennustetaan laskevan, kun nyt Suomessa voimassa olevien eurooppapatenttien määrä laskee. Yhtenäispatenteista saatavien tulojen määrää on tulevina vuosina vaikeaa ennustaa.

Kansallisten patenttiasioden tulot vuonna 2022 olivat noin 3,7 miljoonaa euroa. Ehdotettujen maksumuutosten jälkeen tulojen ennakoitaan nousevan 3,9 miljoonaan euroon kun otetaan huomioon kysyntäennuste. Patenttiyhteistyösopimukseen perustuvia PCT-tuloja oli vuonna 2022 noin 626 000 euroa. Ehdotettujen maksumuutosten vaikutus PCT-tuloihin olisi vähäinen. Samoin integroidun piirin piirimallituloihin ehdotetuilla korotuksilla ei ole vaikutusta, koska piirimalleja ei ole rekisteröity yli 20 vuoteen.

Hyödyllisyysmallioikeusasiat (asetuksen liite 2 kohta) kustannusvastaavuudeksi arvioidaan vuonna 2024 olevan ehdotettujen muutosten johdosta 45 %. Hyödyllisyysmalliasioden tulot riippuvat kysynnästä, joka on ollut ennakoitua vähäisempää viime vuosina. Maksujen korotusehdotuksissa on otettu huomioon, että merkittävä osa hyödyllisyysmallin hakijoista on yksityisiä henkilöitä, ja matalalla maksutasolla pyritään kannustamaan heitä suojaamaan keksintönä.

Teollisoikeusasiamesiasioiden (asetuksen liite 7 kohta) kustannusvastaavuudeksi arvioidaan vuonna 2024 ehdotettujen muutosten johdosta olevan 90 %, kun huomioidaan alijäämä ja siihen saatava budjettikompensaatio.

Tavaramerkki (asetuksen liite 8) kustannusvastaavuus olisi vuonna 2024 ehdotettujen muutosten johdosta 96,2 %. Kustannusvastaavuus on viime vuosina heikentynyt. Tavaramerkin muut kuin liiketaloudelliset tai julkisoikeudelliset tuotot ovat olleet noin

550 000 – 600 000 euroa vuosittain, joista yli 90 % on ollut EU teollisoikeuksien virastosta EUIPO:sta kansainvälisen yhteistyösopimuksen johdosta saatuja korvauksia. Näiden korvausten arvioidaan laskevan vuonna 2024 250 000 euroa.

Mallioikeusasioiden (asetuksen liite 9 kohta) kustannusvastaavuus olisi vuonna 2024 95 %. Mallioikeusasioiden maksuihin ei esitetä korotuksia.

Kaupparekisteriasioden (asetuksen liite 10 kohta) kustannusvastaavuus oli vuonna 2022 96,8 % ja ehdotettujen muutosten johdosta vuonna 2024 toteutuvaksi kustannusvastaavuudeksi arvioidaan 103 %. Tuotot olisivat 29 487 000 euroa vuonna 2024 ja 29 130 000 euroa vuonna 2025.

Ehdotettujen maksukorotusten arvioidaan kasvattavan kaupparekisteriasioden tulokeritymää 3,2 miljoonalla eurolla vuodesta 2022 vuoteen 2025. Maksukorotusten arvioidaan mahdollistavan kustannusvastaavuuden vuonna 2024. Rekisteri olisi arvioin mukaan 3 % ylijäämäinen vuonna 2024, mutta kääntyisi vuonna 2025 1,4 % alijäämäiseksi. Kustannusvastaavuuden heikentymistä vuonna 2025 selittävät kasvavat poistokustannukset sekä yksityisten elinkeinoharjoittajien ilmoitusten määrän väheneminen, jonka ennakoitetaan alkavan jo vuoden 2023 lopussa.

1.6.2023 voimaan tullessa uudessa kaupparekisterilaissa säädetään, että velvoite rekisteröityä kaupparekisteriin koskee elinkeinotoimintaa harjoittava luonnollista henkilöä (yksityinen elinkeinoharjoittaja), jonka on kirjanpitolain (1336/1997) 3 luvun 9 §:n 2 momentin nojalla ilmoitettava tilinpäätös rekisteröitäväksi tai jolla on asuinpaikka Euroopan talousalueen ulkopuolella. Kaupparekisterilaissa säädetty velvoite koskee vain muutamia suuria yksityisiä elinkeinoharjoittajia. Velvoite rekisteröitymiselle voi kuitenkin muodostua erityislainsäädännöstä joko suoraan tai välillisesti. Yksityinen elinkeinoharjoittaja voi halutessaan jatkossakin rekisteröityä kaupparekisteriin, mutta velvoite siihen on poistettu suurimmalta osalta yksityisiä elinkeinoharjoittajia.

Ehdotettujen muutosten johdosta kustannusvastaavuudeksi arvioidaan vuonna 2024 103 % ja vuonna 2025 98,6 %. Tuotot olisivat 29 487 000 euroa vuonna 2024 ja 29 130 000 euroa vuonna 2025.

Yrityskiinnitysasioiden (asetuksen liite 12 kohta) kustannusvastaavuus olisi ehdotettujen muutosten johdosta 133 % vuonna 2024. Kokonaiskustannukset olisivat 379 500 euroa.

Säätiörekisteriasioiden (asetuksen liite 13 kohta) kokonaiskustannukset olisivat vuonna 2024 noin 1 166 000 euroa. Alijäämä olisi noin 785 000 euroa ja kustannusvastaavuus 33 %, minkä johdosta osoitettaisiin budjettikompensaatiota 880 000 euroa. Vastaavalla tasolla oltaisiin myös vuonna 2023. Vuosiselvityksen ilmoittamiseen liittyvillä maksu-
muutosten arvioidaan kasvattavan säätiörekisterin tuloja noin 15 000 eurolla.

Yhdistysrekisteriasioiden (asetuksen liite 14 kohta) kustannusvastaavuuden arvioidaan vuonna 2024 olevan noin 3 362 131 euroa alijäämäinen ehdotettujen korotusten jälkeen. Kun huomioidaan valtion talousarvoista saatava määräraha 3 398 000 euroa, kustannus-
vastaavuudeksi muodostuu 100 %.

Tilintarkastajia koskevien asioiden (asetuksen liite 15 kohta) kustannusvastaavuuden arvioidaan vuonna 2024 olevan 2 859 288 euroa alijäämäinen. Kun huomioidaan valtion talousarviosta saatava määräraha, kustannusvastaavuus on 599 288 euroa alijäämäinen (80,7 %).

Vaikutukset viranomaisen toimintaan

Maksukorotuksilla pyritään parantamaan Patentti- ja rekisterihallituksen toiminnan kustannusvastaavuutta tilanteessa, jossa henkilöstömenot ja palveluntuottajien hinnat ovat kohonneet. Maksukorotukset kohdistuisivat kaikkiin keskeisimpiin suoritteisiin ja myös suoritteisiin, joiden maksuja ei ole korotettu viime aikoina tai joiden maksuja alennettiin muutamia vuosia sitten. Maksukorotuksilla turvataan Patentti- ja rekisterihallituksen toiminnan rahoitus.

Kaupparekisteriasioiden ja yhdistysrekisteriasioiden maksujen yhdenmukaistaminen asiointitavasta riippumatta vähentää virastossa tapahtuvaa virheellisten maksujen selvittelystä johtuvaa manuaalista työtä. Lisäksi arvioidaan, että maksuerolla ei ole enää sellaista ohjaavaa vaikutusta, jolla sähköiseen asiointipalveluun siirtymistä tuettaisiin halutulla tavalla. Velvoite sähköiseen asiointiin kaupparekisteriasioissa on tulossa voimaan 1.1.2026 alkaen.

Yritysten kestävyysraportointia koskeva lakimuutos tulee edellyttämään toimenpiteitä mm. uuden kestävyysraportointitarkastajan tutkinnon järjestämistä. Asetuksen liitteessä olevaan maksutaulukkoon tehtävät lisäykset vastaavat osaltaan uuden järjestelmän käyttöönottoon liittyvistä kustannuksista.

Yhteiskunnalliset vaikutukset

Maksukorotukset vaikuttavat yritysten ja yhteisöjen viranomaisvelvoitteiden täyttämisestä ja teollisoikeudellisten suojausmuotojen hyödyntämisestä aiheutuviin kustannuksiin. Maksujen korotukset pysyvät kuitenkin kohtuullisella tasolla ja niillä voidaan turvata Patenti- ja rekisterihallituksen toiminta ja palvelutason edelleen kehittyminen. Kaupparekisteriasiointiin liittyvä maksujen yhdenmukaistamien selkeyttää ja helpottaa asiointia virastossa.

Yhdistystoimintaan kohdistuvien maksujen yhdenmukaistaminen selkeyttää maksurakennetta. Sähköisen asiointipalvelun kautta tehdyt ilmoitus- ja hakemusmaksut nousevat maltillisesti, mutta samalla tietyt useimmin käytetyt paperiasioinnin maksut laskevat. Sähköisen asiointipalvelun käyttöä tuetaan muun muassa muutama vuosi sitten käyttöön otetun järjestelmän avulla.

5 Toimivalta

Patenti- ja rekisterihallituksen suoritteista perittävistä maksuista annetun lain 5 §:n mukaan työ- ja elinkeinoministeriö päättää noudattaen mitä valtion maksuperustelaissa säädetään, mitkä Patenti- ja rekisterihallituksen ja 1 §:ssä tarkoitetut muun viranomaisen suoritteet tai suoriteryhvät ovat maksullisia ja mistä suoritteesta tai suoriteryhmästä maksu määrätään omakustannusarvon, mistä suoriteryhmäkohtaisen kustannusvastaavuuden perusteella ja mistä liiketaloudellisin perustein. Työ- ja elinkeinoministeriö päättää myös lain 3 §:n 3 momentissa tarkoitetuista kiinteistä maksuista. Lisäksi ministeriö päättää, mistä suoritteesta tai suoriteryhmästä ja millä 3 §:n 4 momentissa sanotulla perusteella sekä miten maksun suuruus voidaan määrätä suoritteen omakustannusarvosta tai suoriteryhmäkohtaisesta kustannusvastaavuudesta poiketen.

Valtion maksuperustelain (150/1992) 8 §:n 2 momentin mukaan asianomainen ministeriö päättää, mitkä ministeriön ja hallinnonalan muiden viranomaisten suoritteet tai suoriteryhvät ovat maksullisia ja mistä suoritteesta tai suoriteryhmästä maksu määrätään omakustannusarvon perusteella sekä mitkä suoritteet hinnoitellaan liiketaloudellisin perustein. Pykälän 3 momentin mukaan ministeriö päättää 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa myös lain 6 §:n 2 momentissa tarkoitetuista kiinteistä maksuista sekä mistä suoritteesta tai suoriteryhmästä, millä 6 §:n 3 tai 4 momentissa sanotulla perusteella ja miten maksun suuruus voidaan määrätä suoritteen omakustannusarvosta poiketen.

6 Voimaantulo

Asetusehdotuksen ehdotetaan tulevan voimaan 1.1.2024 ja se olisi voimassa 31.12.2025 saakka.